

Tilburg University

Aan kwaliteit hangt een prijskaartje

Eijffinger, S.C.W.

Published in:
Brabants Dagblad

Publication date:
2004

Document Version
Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link to publication in Tilburg University Research Portal](#)

Citation for published version (APA):
Eijffinger, S. C. W. (2004). Aan kwaliteit hangt een prijskaartje. *Brabants Dagblad*, 17-17.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Het laatste taboe

Vorige week overleefde de Britse premier Blair op het nippertje een stemming in het Lagerhuis over verhoging van de collegegelden in 2006 van £ 1000 (ongeveer € 1500) naar £ 3000 per jaar voor de gewone universiteiten en naar £ 4000 voor elite-universiteiten, zoals Cambridge, Oxford en de London School of Economics. Sedert het aantreden van de conservatieve premier Thatcher is er in de afgelopen decennia fors bezuinigd op de toch al karig bedeelde Britse universiteiten en hogescholen, ondanks de sterk toenemende studentenaantallen. Het resultaat is bekend: veel Britse wetenschappers hebben hun heil gezocht bij de Amerikaanse universiteiten en *colleges*. Het vermogen van een universiteit als Harvard is alleen al twee keer zo groot als dat van alle Britse universiteiten samen. *The Economist* schat de 'funding gap', dat is het gat in de boekhouding van de Britse universiteiten door de niet-gefinancierde expansie in de afgelopen twintig jaar, op ongeveer £ 10 miljard (dus € 15 miljard). Hoe staat het met de financiering van het hoger onderwijs in Nederland? Vanaf het begin van de jaren tachtig heeft zich in ons land een soortgelijke ontwikkeling voorgedaan. Sinds de winter van Deetman, minister van Onderwijs in het eerste kabinet Lubbers, is er systematisch en grof bezuinigd op ons hoger onderwijs. Er is door zijn opvolger Ritzen een systeem van outputfinanciering op basis van het aantal inschrijvingen en vooral het aantal diploma's ingevoerd, dat universiteiten met elkaar liet concurreren om *dezelfde* pot met geld bij fors toenemende studentenaantallen. Dat heeft er toe geleid dat de Nederlandse universiteiten met gelijkblijvende middelen een verdubbeling van het aantal afgestudeerden in de laatste twee decennia hebben gerealiseerd! Ondanks deze enorme 'funding gap' hebben vele, maar niet alle universitaire opleidingen het wetenschappelijke niveau kunnen handhaven. Inmiddels is het zonneklaar dat onze universiteiten dringend behoefte hebben aan én hogere collegegelden én meer vrijheid om hun eigen broek op te houden. Het collegegeld in Nederland is op dit moment € 1445 en dus vergelijkbaar met het huidige niveau in het Verenigd Koninkrijk. Een verhoging hiervan is in ons land nog altijd een politiek taboe en wordt direct bestempeld als een teruggang naar elitaire universiteiten voor rijkelui'skinderen. Dat is natuurlijk onzin, indien men een goed leenstelsel voor studenten introduceert. Daarnaast kan er ook gedacht worden aan beurzen voor onbemiddelde, maar excellente studenten. Belangrijk is dat studenten beseffen dat zij investeren in hun eigen menselijk kapitaal. Daar is niets mis mee. Een gedifferentieerde verhoging van de collegegelden en een selectie van studenten aan de poort is in Nederland daarom onontkoombaar. Essentieel is hierbij dat men ook erkent dat de niveauverschillen tussen de universitaire opleidingen in dezelfde disciplines zeer toegenomen zijn. De Tilburgse economische faculteit is bijvoorbeeld volgens de *European Economic Association* de beste van Europa en nummer 18 van de wereld. Het is dus een illusie om vol te houden dat alle Nederlandse universiteiten van hetzelfde niveau zijn. Een dergelijke differentiatie is natuurlijk prima zolang deze verschillen maar transparant zijn voor de aankomende studenten en hun ouders. Dit betekent verschillende collegegelden voor kwalitatief verschillende opleidingen. Net als in de Verenigde Staten is er voor iedere student wel een plekje te vinden, maar niet iedereen kan naar Harvard gaan. Critici zullen natuurlijk direct waarschuwen voor 'Amerikaanse toestanden'. Het collegegeld aan Harvard bedraagt dit jaar \$ 38.000, maar is voor de top-20 universiteiten in de VS hoger dan \$ 30.000. Voor de economische opleidingen in Tilburg lijkt daarom

een zeer substantiële verhoging van het collegegeld alleszins redelijk te zijn. Het is natuurlijk essentieel dat de verhoging van de collegegelden niet door de politiek afgeroomd wordt, maar geïnvesteerd wordt in een (verdere) kwaliteitsverhoging van het universitaire onderwijs en onderzoek. Dat is nodig om ons land staande te houden in een steeds dynamischer en concurrerende wereldeconomie, waarin Nederland en de andere Europese landen al op een forse achterstand staan ten opzichte van de VS.

Prof. dr. Sylvester Eijffinger is hoogleraar Europese Financiële Economie aan de Universiteit van Tilburg.